Projectoproep RENOLAB.ID
VOORWAARDEN EN REGLEMENT
Auteur: Leefmilieu Brussel

Versie februari 2022

1 WAT IS RENOLAB.ID?

De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) heeft onder impuls van minister Alain Maron beslist het renovatielaboratorium te lanceren: RENOLAB. Dit initiatief kadert in de RENOLUTION Renovatiestrategie die het BHG volgt om een ambitieus beleid te voeren om de duurzame en circulaire renovatie van het Brusselse vastgoedpatrimonium te stimuleren.

RENOLAB omvat twee afzonderlijke delen:

1. RENOLAB.B biedt ondersteuning aan ambitieuze en globale circulaire en duurzame renovatieprojecten van bestaande gebouwen, zowel in de ontwerp- als in de uitvoeringsfase;
2. RENOLAB.ID biedt financiële steun aan ideeën, (lopende of te ontwikkelen) projecten, instrumenten en mechanismen (financieel, sociaal, economisch, technisch enz.) die het mogelijk maken de obstakels voor renovatie weg te nemen, met inbegrip van de integratie van de productie van hernieuwbare energie.

De projectoproep RENOLAB en in het bijzonder RENOLAB.ID, wordt gefinancierd door de Europese Unie - NextGenerationEU - in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (PHV).

1.1 Context

In 2019 heeft het Brussels Gewest het Gewestelijk Energie- en Klimaatplan goedgekeurd, met als doel de broeikasgasemissies tegen 2030 met 40% te verminderen. Het plan beperkt zich echter niet tot de aanpak van de directe emissies; er worden ook maatregelen genomen tegen de emissies die buiten het gewest worden geproduceerd. De klimaatordonnantie heeft deze ambities bekrachtigd en het tijdskader verlengd: het Brussels Gewest moet zijn directe broeikasgasemissies ten opzichte van 2005 met minstens 40% verminderen tegen 2030, met minstens 67% tegen 2040 en met minstens 90% tegen 2050. Hoewel het reductietraject voor de indirecte emissies nog niet zo nauwkeurig is gedefinieerd, is het nu al duidelijk dat het niet significant mag afwijken van dat voor de directe emissies.

Bovendien had het Gewest zich er in het NEKP toe verbonden in 2030 1170 GWh energie op basis van hernieuwbare bronnen te produceren, zowel op het eigen grondgebied als daarbuiten, en het gewestelijke eindverbruik van energie tegen 2030 met 21% te verminderen ten opzichte van 2005.

Momenteel onderzoekt het Gewest overigens de mogelijkheid om de reductiedoelstelling voor 2030 te verhogen tot minstens 47% ten opzichte van 2005.

Om deze doelstellingen te bereiken, moet het Gewest op alle fronten actief zijn: isolatie van gebouwen, energieproductie uit hernieuwbare bronnen, afvalbeheer en mobiliteit. Om de globale milieu-impact te verminderen, moet men bovendien van een lineair economisch model overstappen

naar een circulaire economie waarin het hergebruik en de nuttige toepassing van grondstoffen en andere materialen centraal staan.

De woningen en kantoorgebouwen in het Brussels Gewest zijn goed voor 74% van het energieverbruik; 85% van de Brusselse woningen werd vóór de jaren '60 gebouwd en 30% van de gebouwen in Brussel is helemaal niet geïsoleerd. De Brusselse renovatiestrategie wil aan de slag met dat immense renovatiepotentieel.

1.2 Doelstellingen en ambities van RENOLAB.ID

De projectoproep RENOLAB.ID heeft tot doel duurzame renovatie aantrekkelijker te maken en bij te dragen tot het ontstaan van nieuwe diensten en veelzijdige instrumenten die de renovatiestrategie ten volle ondersteunen.

Onder instrument dat belemmeringen voor duurzame renovatie - met inbegrip van de integratie van installaties voor hernieuwbare energie - wegneemt, wordt verstaan alle instrumenten, modellen, mechanismen, processen, bedrijfsmodellen, werkmethoden of organisatievormen (of een combinatie daarvan) die een significante verandering mogelijk maken ten opzichte van wat momenteel bestaat op het gebied van de renovatie van gebouwen in het BHG.

Enkele voorbeelden:

- innovatieve financieringsregelingen;
- benaderingen voor de aanpassing van het erfgoed aan de energie-ambities, met respect voor de identiteit van het gebouw;
- stappen en hulpmiddelen voor begeleiding
- ondersteuning en bevordering van gegroepeerde renovatiewerkzaamheden per huizenblok of per wijk;
- initiatieven voor het terugdringen van de energiearmoede door het kwetsbare publiek hierbij te betrekken;
- concepten en instrumenten die inwerken op het ‘gebruikerstraject’ om de renovatiewerkzaamheden wenselijker en gemakkelijker te maken, en die uitgaan van de echte beweegredenen van de gezinnen, het comfort thuis, het behoud en de verbetering van de waarde van het vastgoed, de gezondheid, …

De projectoproep bestaat uit **twee delen**, die zich van elkaar onderscheiden door de ontvangers van de te produceren deliverables:

- Deel 1: De door het project geproduceerde deliverables staan ten dienste van particulieren, vzw’s, instellingen enz.
- Deel 2: De door het project geproduceerde deliverables staan ten dienste van de professionals van de bouw-/renovatiesector

2 HET DOELPUBLIEK

RENOLAB.ID richt zich tot elk type projectdrager, dus met name zelfstandigen, gemeenten, verenigingen, kmo's, zeer kleine ondernemingen, aannemers, opleidingscentra, vzw’s enz.

3 DE STEUN VAN HET GEWEST

Het Gewest biedt de laureaten:

1. financiële steun; in de vorm van een subsidie voor de winnende projectdragers van de projectoproep

2. promotie van de geselecteerde en uitgevoerde projecten. Deze versterking van de zichtbaarheid moet ook bijdragen tot de toepassing op grotere schaal van de lessen, verwezenlijkingen en successen van het project.

4 CRITERIA VOOR DE SELECTIE VAN PROJECTEN EN IN AANMERKING KOMENDE UITGAVEN

4.1 Selectiecriteria

Om in aanmerking te komen voor de projectoproep RENOLAB.ID moet het project

- van toepassing zijn in het BHG en deliverables voorstellen die binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen worden toegepast en
- een duur hebben van maximaal 3 jaar

Om te voldoen aan de door RENOLAB.ID nagestreefde doelstellingen, moet het project bovendien voldoen aan de hieronder beschreven criteria. De projectdragers worden uitgenodigd om te beantwoorden aan de hieronder vermelde criteria en hun logica te verantwoorden ten opzichte van de verwachtingen.

De selectie zal gebeuren op basis van de projecten die het best aan de criteria voldoen, en dit tot het beschikbare budget uitgeput is.

Criterium nr. 1: Kaderen in de RENOLUTION-strategie en een innovatief karakter ontwikkelen

Het project kadert in de uitvoering van de RENOLUTION-strategie en heeft een innovatief karakter als antwoord op de klimaatuitdagingen waarmee het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegen 2030-2050 zal worden geconfronteerd.

Bovendien moeten de projecten aantonen dat zij voldoende innovatief zijn en het potentieel hebben om een significante verandering teweeg te brengen ten opzichte van wat momenteel bestaat op het gebied van de renovatie van gebouwen in het BHG en de integratie van hernieuwbare energie in de renovatie van gebouwen in het BHG.

Criterium nr. 2: Belemmeringen voor de duurzame en circulaire renovatie van de Brusselse gebouwen en hun technische installaties wegnemen

Voor deel 1:

De aard van het project, zijn modaliteiten en de deliverables die het oplevert, dragen bij tot het wegwerken van een of meerdere obstakels voor de duurzame en circulaire renovatie van de Brusselse gebouwen of tot het vergemakkelijken van het ontwerp met betrekking tot werken voor de productie van hernieuwbare energie in het kader van de renovatie van gebouwen.

Het project draagt er dus toe bij deze renovatiewerken te vergemakkelijken en betaalbaarder en toegankelijker te maken, en dit in een specifieke context (in termen van doelpubliek, typologie van de gebouwen, …) of op een algemene manier. Het zal de eindgebruikers of begunstigden waarop het project is gericht, in staat stellen gemakkelijker renovaties aan te vatten dankzij de geleverde deliverables.

Voor deel 2:

De aard van het project, zijn modaliteiten en de deliverables die het oplevert dragen bij tot het wegwerken van een of meer obstakels voor de duurzame en circulaire renovatie van de Brusselse gebouwen. Het project draagt dus bij aan de bevordering van het ontwerp, de uitvoering en de werken voor duurzame en circulaire renovatie of aan het faciliteren van het ontwerp van werken voor de productie van hernieuwbare energie in het kader van de renovatie van gebouwen voor de professionals van de bouw-/renovatiesector. Het biedt aanzienlijke steun aan de professionals in de bouw-/renovatiesector van antwoord op vastgestelde leemtes en/of belemmeringen. Het zal de

eindgebruikers waarop het project is gericht, in staat stellen duurzame en circulaire renovaties in het BHG te ontwerpen, uit te voeren en te realiseren.

Criterium 3: te produceren/op het eind van het project geproduceerde deliverables

Het doel van het project is de eindgebruikers te voorzien van deliverables, die zij kunnen gebruiken om gemakkelijker duurzame renovaties van gebouwen aan te vatten. Deze deliverables zullen worden aangepast aan de realiteit op het terrein en zullen rekening houden met de obstakels/belemmeringen waarmee het doelpubliek te maken krijgt. Hun relevantie en gebruiksgemak zullen worden beoordeeld in het licht van de specifieke kenmerken van het doelpubliek voor het gebruik ervan.

Specifiek op het gebied van de productie van hernieuwbare energie dragen de deliverables van het project bij tot de verbetering van de kwaliteit en de relevantie van de monitoring en de follow-up van de resultaten en de feedback. Daartoe wordt de projectdrager verzocht om verbeteringsvoorstellen te doen.

Criterium 4: potentieel voor verdere uitrol op grotere schaal

Het project heeft potentieel voor een verdere uitrol op grotere schaal op gewestelijk niveau. Dit sluit repliceerbaarheid in andere gewesten niet uit, maar het project moet aantonen dat zijn potentieel voor een verdere uitrol van toepassing is in het BHG.

Daartoe moet de projectdrager maatregelen voorstellen om feedback over zijn project te verzamelen en te delen, met het oog op repliceerbaarheid op grotere schaal in het Brussels Gewest.

De projectdrager kan ook mogelijke acties schetsen die na de voltooiing van het project kunnen worden ondernomen om het project in andere contexten te herhalen. Deze actiemogelijkheden en maatregelen maken niet noodzakelijk deel uit van de verbintenissen van de projectdrager, maar bieden wel inzicht in het potentieel voor de verdere uitrol van de deliverables van het project.

Criterium 5: technische en financiële haalbaarheid

Het project moet zijn technische haalbaarheid aantonen en zijn relevantie wat betreft de gebruikte middelen ten opzichte van de verwachte impact.

Het project moet ook aantonen dat de gevraagde begroting realistisch is en noodzakelijk is voor zijn uitvoering.

4.2 Uitgaven die in aanmerking komen

Voor RENOLAB.ID is de subsidie variabel. Het is de kandidaat en projectdrager die de uitgaven in verband met zijn in het kandidatuurdossier beschreven doelstellingen bepaalt en motiveert. Er zijn echter maxima bepaald, afhankelijk van het soort uitgave. De geselecteerde projecten kunnen financiële steun krijgen gedurende een maximale periode van 36 maanden (3 jaar).

Na onderzoek van het dossier wordt het bedrag van de subsidie gebaseerd op het totale bedrag van de toegelichte en in aanmerking komende uitgaven, in overeenstemming met de maxima vermeld in de tabel hierna:

	Plafond en maximaal subsidiepercentage van de in aanmerking komende uitgaven
Werking	
Personeelskosten	Maximaal € 60.000 per VTE en per jaar
Directe kosten	Maximaal 100%
Indirecte kosten	Maximaal 15% van de personeelskosten
Investering	
Investeringskosten	Maximaal 50% van de gesubsidieerde uitgaven

Elk project presenteert zijn totale begroting en het aangevraagde subsidiebedrag, beide uitgesplitst naar soort uitgave en naar projectdrager in het geval van een partnerschap.

4.2.1 De werkingskosten

De werkingskosten omvatten de personeelskosten (bv. lonen), de kosten die rechtstreeks verband houden met het project en de indirecte kosten.

1. Personeelskosten

• brutoloon en werkgeversbijdragen zoals vermeld op de loonfiches met jaarlijkse afrekening, overeenkomstig de bedragen die elke werkgever wettelijk voor elk van zijn werknemers moet betalen; dit omvat dus niet alle extralegale voordelen zoals gsm-kosten, maaltijdcheques of aanvullende verzekeringen enz.

• naargelang van de werkelijk voor het project gepresteerde tijd.

2. Directe kosten die verband houden met het project

Directe kosten zijn alle kosten en uitgaven, exclusief personeelskosten, die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het project; bijvoorbeeld kosten voor de uitbesteding van de activiteiten die nodig zijn voor de uitvoering van het project, communicatiekosten, werkingskosten die rechtstreeks verband houden met het project enz.

3. Indirecte kosten

De indirecte kosten zijn de uitgaven die niet rechtstreeks verband houden met het project, d.w.z. die niet strikt noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het project. Hieronder vallen bijvoorbeeld uitgaven in verband met de huur van werkruimte die niet uitsluitend voor het project bestemd is, de aankoop van softwarelicenties die niet uitsluitend voor het project bestemd zijn, verzekeringen enz.

4.2.2 Investeringskosten

Investeringskosten zijn kosten in verband met de aankoop van elementen die verband houden met het project (bv. aankoop van apparatuur, aankoop van een installatie voor een piloottest, ...). Alleen investeringen die noodzakelijk zijn voor de daadwerkelijke uitvoering van de geselecteerde projecten komen in aanmerking en zijn beperkt tot 50% van het totaal van de gesubsidieerde kosten.

4.2.3 OPMERKING OVER DE EUROPESE 'DE MINIMIS'-REGEL

Elke begunstigde van deze subsidie die onderworpen is aan de Europese regels die van toepassing zijn op 'de minimis'-steun moet voldoen aan de genoemde regelgeving die van toepassing is op het ogenblik dat de subsidie wordt toegekend (regeringsbesluit), en deze subsidie zal dienovereenkomstig worden afgetopt.

4.2.4 Betaling van de subsidies

Een voorschot van 50% van de jaarlijkse subsidie wordt betaald binnen een termijn van twee maanden na de ondertekening van de overeenkomst tussen Leefmilieu Brussel en de begunstigde van de subsidie. Het saldo van de subsidie wordt verdeeld:

- over tussentijdse schijven die worden goedgekeurd tijdens de Begeleidingscomités
- het eindsaldo, dat wordt vrijgegeven nadat overeenstemming is bereikt over de volledigheid van het afsluitingsdossier.

Als het project wordt stopgezet, zullen de subsidies voor gerechtvaardigde uitgaven worden uitbetaald na de ontvangst van een brief waarin wordt meegedeeld dat het project is stopgezet.

5 DOE MEE!

5.1 Stappen om een kandidatuur in te dienen

Kandidatuurdossiers kunnen het hele jaar door worden ingediend.

De selectie door het selectiecomité vindt plaats op specifieke data die zullen worden meegedeeld op de website van Leefmilieu Brussel https://renolution.brussels/nl/renolab:

- Voor de editie 2022 van de projectoproep is een jury gepland in september 2022.
- Voor de editie 2023 van de projectoproep is een jury gepland in maart 2023.

Voor de projectdrager die een dossier wil indienen, zijn twee stappen **verplicht**:

- de indiening van een blijk van belangstelling en
- de indiening van het kandidatuurdossier.

Afhankelijk van het ontwikkelingsstadium van het project kan de projectdrager ook een beroep doen op Leefmilieu Brussel om:

- advies over zijn project of een uitwisseling van projectideeën of -voorstellen te vragen
- contacten met potentiële partners te vragen voor de uitvoering van zijn project

Deze stap is **facultatief** en de projectdrager moet dit eventuele verzoek tegelijk met de blijk van belangstelling indienen.

5.2 Indiening van een blijk van belangstelling

Om een kandidatuurdossier in te dienen, is het **verplicht** vooraf een blijk van belangstelling in te dienen. Deze blijk van belangstelling moet worden ingediend door het naar behoren ingevulde document op te sturen naar renolab.id@leefmilieu.brussels. Het formulier voor deze blijk van belangstelling is te vinden in bijlage 1 en op de website van Leefmilieu Brussel https://renolution.brussels/nl/renolab.

In het kader van deze blijk van belangstelling moet de projectdrager op het formulier aangeven of hij advies/feedback over zijn project wenst te ontvangen en of hij partners zoekt voor de uitvoering van zijn project. In dat geval verbindt Leefmilieu Brussel zich ertoe om binnen een termijn van 21 kalenderdagen op het of de verzoeken te antwoorden. Het is de verantwoordelijkheid van de projectdrager om rekening te houden met deze antwoordtijd en de indieningstermijnen.

Editie 2022 van de projectoproep

De termijn voor het indienen van blijken van belangstelling voor de jury die gepland is in september 2022, zal worden bekendgemaakt op de website van Leefmilieu Brussel op het ogenblik van de publicatie van het reglement. Indien tegen deze datum geen blijk van belangstelling is verzonden naar renolab.id@leefmilieu.brussels kan het dossier niet worden geanalyseerd en voorgelegd aan de jury die gepland is in september 2022.

Editie 2023 van de projectoproep

Er zal waarschijnlijk een jury plaatsvinden in de loop van maart 2023. De uiterlijke termijn voor het indienen van blijken van belangstelling zal later worden meegedeeld op de website van Leefmilieu Brussel.

5.3 Indiening van het kandidatuurdossier

De projectdragers die vóór het verstrijken van de vastgelegde termijn een blijk van belangstelling hebben ingediend, kunnen een kandidatuurdossier indienen.

Het kandidatuurdossier moet worden verzonden naar renolab.id@leefmilieu.brussels.

Editie 2022 van de projectoproep

De termijn voor het indienen van een kandidatuurdossier voor de jury die gepland is in september 2022, zal worden bekendgemaakt op de website https://renolution.brussels/nl/renolab van Leefmilieu Brussel op het ogenblik van de publicatie van het reglement.

Editie 2023 van de projectoproep

Er zal waarschijnlijk een jury plaatsvinden in de loop van maart 2023. De uiterlijke termijn voor het indienen van een kandidatuurdossier zal later worden meegedeeld op de website van Leefmilieu Brussel.

5.4 Criteria voor de administratieve ontvankelijkheid van het kandidatuurdossier

Het kandidatuurdossier moet alle in bijlage 2 van dit reglement opgesomde elementen bevatten.

5.5 Het selectiecomité

De kandidatuurdossiers zullen beoordeeld worden door een selectiecomité.

Het selectiecomité zal bestaan uit leden van Leefmilieu Brussel, onafhankelijke experts en eventueel een vertegenwoordiger van Innoviris.

Voor de editie van 2022 zal het selectiecomité in september 2022 bijeenkomen. De precieze datum zal worden meegedeeld op de website van Leefmilieu Brussel.

Voor de editie van 2023 zal het selectiecomité waarschijnlijk in maart 2023 bijeenkomen. De precieze datum zal worden meegedeeld op de website van Leefmilieu Brussel na de jury van september 2022.

5.6 Interactie met de Alliantie RENOLUTION

Aangezien RENOLAB een transversaal project is van de Alliantie RENOLUTION, een plaats van dialoog en samenwerking die de bij de renovatie van de Brusselse gebouwen betrokken sectoren samenbrengt, zullen de blijken van belangstelling en/of de kandidatuurdossiers ook door een of meer workshops van de Alliantie worden geanalyseerd voordat de jury bijeenkomt. Deze analyse zal vergezeld gaan van een niet-bindend advies voor de leden van het selectiecomité.

5.7 Het selectieproces

De financiële steun van de projectoproep RENOLAB.ID voor de edities 2022 en 2023 wordt gedragen door het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht. De omvang ervan moet het mogelijk maken ten minste een twintigtal projecten te steunen, voor een totaal jaarlijks bedrag van 3 miljoen euro.

Om aan deze eisen te voldoen, worden in het kader van de selectie van de projecten twee categorieën van projecten gedefinieerd:

- **Categorie 1:** projecten met een subsidiebedrag < 200.000 euro. Het doel van RENOLAB.ID is om voor elk van de edities 2022 en 2023 minimaal 10 projecten in deze categorie te selecteren, teneinde te voldoen aan de eisen van het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht.

De selectie van een voldoende aantal projecten in deze categorie zal voorrang krijgen en zal bepalend zijn voor het saldo van de begroting dat overblijft voor subsidies in categorie 2.

- **Categorie 2:** projecten met een subsidiebedrag > 200.000 euro. Het aantal in deze categorie geselecteerde projecten zal worden gebaseerd op het beschikbare jaarlijkse bedrag.

Het doel van RENOLAB.ID is minimaal 10 projecten van categorie 1 te selecteren, en een aantal projecten van categorie 2 naargelang van het resterende saldo van de jaarlijkse begroting van 3M euro.

Het selectiecomité zal de projecten rangschikken en de selectie maken op basis van:

- de selectiecriteria gedefinieerd in punt 4.1 van dit reglement
- de kwaliteit, het voorbeeldige karakter en de ambities die in het winnende project naar voren worden geschoven;
- de overeenstemming tussen het bedrag van de gevraagde subsidies en de kwaliteit/inhoud/relevantie van de door het project voorgestelde deliverables aan het einde van de opdracht
- de mogelijkheid om feedback over het project te verzamelen en te delen met het oog op de reproduceerbaarheid voor Brussel.

De kandidaat ontvangt binnen een termijn van ten hoogste drie maanden na de vergadering van het selectiecomité een brief met de melding of hij al dan niet geselecteerd is.

Indien het project van een kandidaat-projectdrager in de editie 2022 wordt afgewezen (project niet geselecteerd), kan de projectdrager opnieuw een kandidatuurdossier indienen voor de editie 2023, op voorwaarde dat aan het project verbeteringen zijn aangebracht op basis van de door het selectiecomité geformuleerde motieven. Deze wijzigingen moeten verduidelijkt worden in het dossier bij de indiening van de nieuwe kandidatuur. De projectdrager zal ook een (nieuwe) blijk van belangstelling moeten indienen voor zijn gewijzigde project.

5.8 Verbintenis van de projectdragers

Alle projecten die door het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht worden gefinancierd, moeten voldoen aan het DNSH-beginsel (‘do not significant harm’): de betaalde subsidies mogen alleen worden gebruikt op een manier die niet op ernstige wijze afbreuk doet aan de volgende zes milieudoelstellingen: 1) matiging van de klimaatverandering; 2) aanpassing aan de klimaatverandering; 3) water en zeeleven (inclusief grondwater); 4) circulaire economie; 5) voorkoming en bestrijding van verontreiniging; en 6) biodiversiteit en ecosystemen.

Concreet is de aanbestedende overheid, voor zover de steun wordt gebruikt voor de financiering van diensten die het voorwerp uitmaken van een overheidsopdracht, verplicht de hierboven geformuleerde DNSH-clausule in het bestek op te nemen, tenzij het voorwerp van de opdracht van dien aard is dat het geen negatieve gevolgen kan hebben voor de zes milieudoelstellingen. Bovendien moet zij een redelijke inspanning leveren om de opdracht zo duurzaam mogelijk te maken.

Opmerking: Leefmilieu Brussel neemt nooit het beheer van de geselecteerde projecten op zich.

6 LIJST VAN DE BIJLAGEN

Bijlage 1: Formulier voor blijk van belangstelling

Bijlage 2: Lijst van documenten die in een kandidatuurdossier moeten worden opgenomen

Gefinancierd door de Europese Unie - NextGenerationEU